

INGEZONDEN

Kosten en baten van „screening” op cervixcarcinoom

In vraag 57 (1981) noch in het antwoord wordt aandacht gegeven aan het kostenaspect van dit bevolkingsonderzoek in relatie tot het rendement (kosten-baten-analyse). Nu de overheid zich steeds klemmender geplaatst ziet voor de noodzaak van bezuinigen, lijkt een heroverweging van de wenselijkheid, dit bevolkingsonderzoek te continueren, gerechtvaardigd. Bezien wij de criteria, waaraan volgens de Wereldgezondheidsorganisatie voldaan moet zijn alvorens met bevolkingsonderzoek te beginnen, dan moeten o.a. vroege opsporing en behandeling tot aanwijsbare verbetering (daling van sterfte) kunnen leiden en de kosten kwantificeerbaar zijn en in redelijk evenwicht met het verwachte nut (Rapport eerste screeningsronde 1980).

Conform de conclusies uit dit rapport wordt ook in het antwoord op genoemde vraag aangegeven, dat een sterftedaling als gevolg van het bevolkingsonderzoek, indien die ooit optreedt, in ieder geval niet binnen 6 tot 9 jaar vanaf nu gerekend aantoonbaar zal zijn. Aan dit criterium is dus vooralsnog niet voldaan. In hetzelfde rapport wordt aangegeven, dat de kosten van bevolkingsonderzoek in de proefregio's f 50.000.000,- per jaar bedragen, waarbij 1/4 deel van de Nederlandse bevolking kan worden onder-

zocht. Bij een landelijke sterfte aan cervixcarcinoom van ongeveer 400 patiënten per jaar overlijden dus ongeveer 100 patiënten in de proefregio's aan cervixcarcinoom. Zou de sterfte door bevolkingsonderzoek tot 0 kunnen worden teruggebracht, dan zijn de kosten van opsporing per overlevende patiënt, exclusief behandeling, f 500.000,-. Zelfs indien de kosten van dit onderzoek tot de helft zouden kunnen worden teruggebracht, lijken deze niet in verhouding te staan met het te verwachten rendement. Worden de toezeggingen van het Ministerie van Volksgezondheid en milieuhygiëne om nog twee volgende onderzoekronden te subsidiëren (2 x 3 jaar = f 300.000.000,-) gestand gedaan, dan zal Nederland bijna een 1/2 miljard gulden hebben besteed aan een onderzoek dat niet voldoet aan belangrijke criteria die door de WHO voor dergelijk onderzoek zijn gesteld. Zelfs bij maximaal rendement en halvering van het huidige kostenniveau is deze vorm van bevolkingsonderzoek een onaanvaardbaar kostbaar project. In vergelijking hiermee zijn de kosten van een harttransplantatie in Amerika voor Nederlandse patiënten (ongeveer f 1.000.000,-) wel bijzonder laag.

Literatuur: Rapport eerste screeningsronde (1980) *Bevolkingsonderzoek op cervixcarcinoom in de proefregio's Nijmegen, Rotterdam en Utrecht.* - Vraag 57 (1981) *Ned. T. Geneesk.* 125, 1723.

Zwolle, oktober 1981

J. W. STEFFELAAR

BOEKAANKONDIGINGEN

Hüftluxation und Hüftdysplasie im Kindesalter. Onder redactie van G. FRIES en D. TÖNNIS. (Buchreihe für Orthopädie und orthopädische Grenzgebiete, Band 2.) 254 bl., fig. Medizinische Literarische Verlagsgesellschaft, Uelzen 1981. Prijs: ingen. f 109,62.

Dit boek geeft de moderne opvattingen over dit bij uitstek orthopedische ziektebeeld weer. Enigszins verwarrend is het gedeelte over de conservatieve bandagebehandeling bij vroege luxaties. Uitstekend zijn echter de delen waarin het gaat over de vroege diagnostiek, en over de operatieve behandeling van laat herkende of bij conservatieve therapie resistent gebleken heupluxaties. De resultaten van de intertrochantere osteotomie (DVO) en de Chiari-osteotomie zijn kritisch geanalyseerd. Deze ingrepen blijken op de lange duur minder goed te voldoen dan bijv. de Salter-bekkenosteotomie.

Het is een boek dat ik elke orthopeed en kinderarts in Nederland zou willen aanbevelen.

TH. J. G. VAN RENS

P. L. M. KERKHOF, *End-systolic volume and the evaluation of cardiac pump function.* Studies in animals and man. Proefschrift Leiden, 4 juni 1981 (promotor: prof. dr. A. C. ARNTZENIUS).

De relatie tussen eindsystolische druk en eindsystolisch volume (de Suga-Sagawa-index) wordt tegenwoordig beschouwd als een betrouwbare maat voor de inotrope toestand (contractiliteit) van het hart. De schrijver van dit proefschrift bevestigt op grond van dierproeven en van onderzoek bij een groot aantal hartpatiënten het belang van

deze parameter en stelt een eenvoudiger definitie van het begrip systolische elastantie voor (Mo=ESP:ESV) die een simpelere en betere mogelijkheid biedt met name de linker-kamerpompfunctie te beoordelen dan de nog veel gebruikte ejectiefactie, vooral indien deze groter is dan 60%. Tevens legt de schrijver de nadruk op het belang van het eindsystolische volume en stelt hij een alternatieve Starlingcurve voor, te weten de relatie tussen eindsystolisch en einddiastolisch volume.

Dit proefschrift is van belang voor allen die geïnteresseerd zijn in de regulatie van de circulatie en in het streven betrouwbare en eenvoudige graadmeters voor de linker-kamerpompfunctie te vinden.

J. Th. Ch. VONK

Nongonococcal urethritis and other selected sexually transmitted diseases of public health importance. Report of a WHO scientific group. (WHO, technical report series 660.) 142 bl. World Health Organization, Genève 1981 (voor Nederland: Medical Books Europe, Lochem). Prijs: ingen. Zw.fr. 9,-.

In dit boekje wordt de grote groep seksueel overdraagbare aandoeningen besproken, die niet tot de klassieke geslachtsziekten behoren. Deze groep infectieziekten wordt van steeds groter belang, en kennis hiervan dient voor elke praktiserende arts noodzakelijk geacht te worden. Dit boekje verschaft op een buitengewoon duidelijke wijze, mede aan de hand van een aantal tabellen en figuren, deze onmisbare informatie voor een minimale prijs. Zeer aanbevolen.

E. VAN DIJK